

Asiakkaille, joilla on kehitysvammadiagnoosi, palveluita tuotetaan kehitysvammalain nojalla. Tällä hetkellä laitospalveluissa on Sofianlehto ja Killinmäen osasto, jossa autismikuntoutusta sekä Rinnekodista ostetaan palveluita. Rinnekodissa on ”Vaaka-toimintayksikkö.” Se on erikseen organisoitua, psykiatrista toimintaa vaikeasti oireileville autisteille. Vaikka kyseessä on laitoshoido, on sielläkin aina tavoitteena kuntoutus.

Ostopalveluina hankitaan myös päivätoimintaa. Autismisäätiö järjestää sitä Käpylässä, Suomenojalla ja Myyrmäessä. On myös RK-tiimin päivätoimintaa.

AS-henkilöille, jotka eivät tule toimeen yksin, Autismisäätiöllä on tarjota palveluita palvelukodissa Askistolla sekä Auerintien uudessa yksikössä. Toiminta tähtää itsenäistymiseen.

Noin 20-30 henkilöä saa palveluita sosiaalihuoltolain nojalla. Tällaista palvelua on myös tuettu työllistymisen. Asiakas on työvoimatoimistossa kirjoilla, mutta tarvitsevat työllistyäkseen kuitenkin työnohjausta ja valmennusta. Työvalmennuspalveluja antaa vammaistyön Tuetun työllistymisen palvelu yhteistyössä työvoiman palvelukeskus Duurin kanssa. Tuetun työllistymisen yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä myös Keskuspuiston ammattiopiston kanssa. Työvalmennusryhmä ottaa asiakkaita sosiaalityön, työvoimaviranomaisten ja oppilaitosten taholta, asiakkaat voivat myös itse olla yhteydessä Tuetun työllistymisen palveluun.

ASU-hanke tähtää kehitysvammaapuolella asumispaikkojen lisäämiseen. Osa laitoksista puretaan tätä kautta sosiaaliviraston omiin perustettaviin asumispalveluihin, osa palveluista hankitaan ostopalveluina. Vuosina 2014-2015 kaikki palvelut pitäisi olla asumista, ei laitosta.

Sosiaalisen tuen ASTU-yksikkö (asumisen tuki) antaa jo nyt asumisen tukipalveluja. Pohdinnoissa on, että ASTU:a vahvistamalla voitaisiin laajentaa AS-henkilöiden asumisen tukemista. Asiakkaiden tukeminen edellyttää sekä sosiaalityön että riittävän sosiaaliohjauksen työpanosta. Tällä hetkellä hankitaan noin 30:lle ei kehitysvammaiselle AS- henkilölle Autismisäätiöltä ostopalveluina tukea kotiin päivätoiminnan nimikkeellä.

Ensi vuonna valmistuu Paula-koti, jossa on itsenäiseen elämään valmentavaa asumispalvelua ja tukiasumista myös AS-henkilöille, toivomme myös että voimme lisätä tuetun työllistymisen palvelua ja järjestää tukea itsenäisesti asuville henkilöille. Nämä suunnitelmat varmistuvat syksyllä, paula-kodista suunnitelma on jo hyväksytty ja rakentamisen pitäisi piakkoin alkaa.

Autistien asumisyksiköt ovat pieniä. Merkityksellisiä ovat sekä koulutus että työnohjaus. Näissä paikoissa myös sijaisten palkkaaminen on välttämätöntä.

Laitoksissa kotia jonottaa noin 30 autismin kirjoon kuuluvaa asiakasta. Vuonna 2013 on Vuosaaren valmistumassa yksikkö 10:lle tällä hetkellä laitoksessa asuvalle. Ostopalveluina kilpailutetaan parhaillaan 8 paikkaista asumisyksikköä sekä 5 päivätoimintapaikkaa. Myös Mörssärinaukiolle on suunnitteilla 8-paikkainen yksikkö laitoksessa kotia jonottavalle nuorelle autistille.

Parhaillaan menossa kilpailutus, jona perusteella hankitaan 13 asumispaikkaa, osaan paikoista muuttaa asukkaita laitoksesta , osa asunnoista tulee jonosta tuleville. Samalla kilpailutetaan 13 uutta päivätoimintapaikkaa.

Talinrantaan suunnitellaan asumisyksikköä autisminkirjoon kuuluville kehitysvammaisille henkilöille ja Hernesaaren on kaavailtu asumisyksikkö mm. ei-kehitysvammaisille AS-henkilöille . Nämä täytetään kotonaan itsenäistymistä jonottavista.

Hankesuunnitelmat autismin kirjoon kuuluville henkilöille **hyväksytty (Mörssärin aukio ja Aurinkolahti, näistä toiseen tulee myös LAH-paikkoja)**

Lapinlahden asumispalvelut tarjoavat noin 50 paikkaa. Siellä asuminen on pienkotityyppistä, viiteen erilliseen rakennukseen sijoitettuna. Lapinlahdesta löytyy yksikkö psyykkisesti sairaille asiakkaille. Siellä on myös vahvasti tuettua asumisen yksikkö, välivaiheen kuntouttava yksikkö sekä päivätoimintaa vaikeasti vammaisille, kehitysvammaisille ja psyykkisesti oireileville. Kriisipaikka tarjotaan usein juuri Lapinlahden yksiköstä.

Myös jo olemassa olevista yksiköistä vapautuu silloin tällöin paikkoja.

Yhdistyspohjalta asumisyksikkö valmistuu Kalasatamaan.

Kalasatamaan on tulossa perheiden aloitteesta perustettava ryhmäkoti, johon tulee yhteensä 4 asuntoa autismikirjoon kuuluville henkilöille.

Ryhmäkodissa jokaisella asukkaalla on oma koti, jossa on sekä kylppäri että keittiövarusteet.

Helsingin kaupungin arkkitehti Kaarina Rösä on perehtynyt autismikirjon haasteisiin ja tehnyt suunnittelutyötä paljon myös sosiaaliviraston henkilökunnan kanssa.

Yksityisellä puolella palveluntarjoajat joudutaan kilpailuttamaan aika ajoin, kaupungin palveluissa pysyvyys on erilaista. Nykyiset kilpailutus-säädökset ovat tuoneet mukanaan sen, ettei voida tehdä syvällistä yhteistyötä ostopalvelun tarjoajien kanssa hankintavaiheessa eikä antaa palveluntarjoajille lupauksia palvelujen hankinnasta ilman kilpailutusta. Potentiaaliset palveluntuottajat voidaan kyllä kutsua yhtä aikaa paikalle kuulemaan palvelun tarpeesta, mutta tämän jälkeen toimitetaan kilpailutus.

Jos joku palveluntuottaja haluaa tarjota kaupungille jotain tiettyä palvelua, sitä ei voida ostaa ilman kilpailutusta.

Kalasatamaan ja Jätkäsaareen on suunnitteilla myös uutta päivätoimintaa mm. autismin kirjoon kuuluville henkilöille.

Cäpsän toimintakeskuksessa Käpylässä on neljälle autistille tarkoitettu vahvasti tuettu päivätoimintayksikkö. Täällä henkilömitoitus on 1:0.75. Vahvasti tuetun asumisen puolella henkilömitoitus voi olla jopa 1:1.7.

Myös lyhytaikaishoitoa järjestetään sekä kaupungin omana että ostopalveluna. Soffarin visiitistä KVPS:n ylläpitämään Citytulppaaniin siirretyistä asiakkaista osa on joutunut palaamaan Sofianlehtoon, jossa entisestä Tammelan osastosta ja Visiitistä yhdistetty tp.yksikkö toimii (myös nimeltään Visiitti). Citytulppaanin kaltainen iso yksikkö ei sovellu kaikille autisteille. KVPS:llä on suunnitelmissa lisätä palveluitaan. Kriisipalvelu kaupungilla pysyy omana. ASUn puitteissa tullaan tekemään myös lyhytaikaishoidon suunnitelma.

Helsingin kaupungilla on käytössään muuttovalmennusmalli. Uuteen asumisyksikköön valitut asiakkaat kartoitetaan ja tehdään heille tarve- ja toimintakykykartoitukset. Myös henkilökunta ja omaiset otetaan mukaan muuttovalmennukseen. Tätä on toteutettu onnistuneesti Metsäpuron ja Auran asumisyksiköissä. Kartoituksella saadaan hyvin esille asiakkaiden erityistarpeita.

Sosiaaliviraston alainen työryhmä on tehnyt palveluketjujen kartoitusta. Tiedossa on noin 100 ei kehitysvammaista autistia. Asiakkuus on usein 16-vuotiaaksi saakka Lasten ja nuorten sairaalassa, jonka jälkeen autistiset henkilöt ja heidän kuntoutusvastuunsa jäävät tyhjän päälle. Tätä puutetta halutaan korjata HUS:n, TK:n ja sosiaaliviraston yhteistyöllä.

Kuntoutuksen palveluketju Terken kanssa valmistumassa, lisäksi tehdään yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa neuropsykiatrisen kuntoutuksen tehostamiseksi.